

GFATM-i poolt finantseeritava HIV ennetuse programmi 2006 kalendriaasta aruanne

Fondi nimetus: AIDS-i, Tuberkuloosi ja Malaria Vastu Võitlemise Ülemaailmne Fond, *Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria* (GFATM), www.theglobalfund.org

ÜLDINFO

- Taotlus GFATM-ile esitati septembris 2002.
- Juunis 2003 valis *Country Coordinating Mechanism* (CCM) ehk *Global Fund*'i programmi (GFP) nõukogu Tervise Arengu Instituudi GFP esmaseks rahasaajaks.
- GFATM ja TAI vahel sõlmiti leping 25.09.2003.
- Esimene GFATM raha saabus Eestisse 10.12.2003.
- **GFP1 01.10.2003-30.09.2005 3,9 mln USD.**
- Taotlus GFP jätkurahastamiseks esitati 24.03.2005 CCM-il kinnitatud kujul GFATM-ile 30.märtsil 2005.
- Taotlus rahuldati GFATM-i poolt ning leping TAI ja GFATM-i vahel sõlmiti 20.septembril 2005 a. Lepingu summaks on \$6,35 miljonit, mis konverteeriti 5,13 miljoniks Euroks (GFP kokku \$10,25 miljonit).
- **GFP2 01.10.2005-30.09.2007 6,35 mln USD e. 5,13 mln Eurot e. 80 mln EEK.**

Finantseerimise aluseks on programmi tulemuslikkus ja eeldus, et riiklik finantseerimine HIV ennetuse valdkonnas peab jätkuma vähemalt samas rahalises mahus kui enne GFP-d.

***Global Fund*'i programmi nõukogu (CCM)**

GFP nõukogu (CCM) on GFATM poolt finantseeritavate HIV/AIDS-i tegevusvaldkonnas teenust osutavate riigiasutuste, mittetulundusühenduste ja erasektori esindajate koostööorgan. Nõukogu tegevuse eesmärgiks on kaasa aidata programmi täitmisele vastavalt esmase rahasaaja ja GFATM vahel sõlmitud lepingule.

CCM on nõukogu, mille kaudu esitati GFATM-le taotlus programmi mõlema etapi rahastamiseks.

CCM-i esimeheks on Sotsiaalminister ning nõukogusse kuuluvad Eestis HIV/AIDS-i ennetamisega tegelevate ministeeriumide, riigiasutuste, mittetulundusühingute, erasektori asutuste ja kohalike omavalitsuste esindajad.

Programmi meeskond:

Annika Veimer programmijuht

Silver Salla finantsjuht

Aire Trummal analüütik (monitooring ja hindamine)

Liilia Lõhmus analüütik (monitooring ja hindamine)

GFP oodatavad tulemused:

1. 15-24-aastaste noorte riskiv seksuaalkäitumine on vähenenud ja teadmised suurenenud.
2. Süstivate narkomaanide riskiv käitumine (süstimisel ja seksuaalsuhetes) on vähenenud.
3. Prostitutsiooni kaasatute riskiv seksuaalkäitumine on vähenenud.
4. Ei toimu HIV-nakkuse vanglasisest levikut.
5. Meestega seksivate meeste riskiv seksuaalkäitumine on vähenenud.
6. HIV-nakatunud inimeste elukvaliteet on paranenud.
7. Partnerorganisatsioonide institutsionaalne suutlikkus on tõusnud.

GFP eelarve perioodiks 1.10.2003-30.09.2007 ja tegelik kulu 2006:

	EA kokku	Täitmine kokku
EEK	2006	2006
Eesmärk 1	2 642 595	3 707 931
Eesmärk 2	11 067 020	9 876 709
Eesmärk 3	1 028 451	771 755
Eesmärk 4	981 454	755 876
Eesmärk 5	551 705	544 303
Eesmärk 6	24 201 166	20 581 827
Eesmärk 7	2 624 627	2 375 879
Monitooring ja hindamine	1 386 888	658 751
KOKKU	44 483 906	39 273 032

GFP eesmärgid ja tulemused aastal 2006

Eesmärk 1

15-24-aastaste noorte riskiv seksuaalkäitumine on vähenenud ja teadmised on suurenenud.

Meetmed:

- masskoolitus kooliõpilastele, kutsekoolide õpilastele, ajateenijatele
- koolitused erivajadustega lastele, laste- ja hooldekodudes viibivatele lastele
- meediakampaania tänavatel, TVs
- noortelt-noortele koolitajate koolitamine ja võrgustikutöö arendamine

Lepingupartnerid, kes vastutavad tegevuste läbiviimise ja tulemuslikkuse eest:

MTÜ Eesti Seksuaaltervise Liit

MTÜ AIDS-i Ennetuskeskus

MTÜ Assotsiatsioon Anti-AIDS

MTÜ Narva Psühholoogilise Abi Keskus (kuni aprill 2006)

OÜ Kersti Võlu Koolituskeskus (alates mai 2006)

MTÜ Living for Tomorrow

MTÜ Kohaliku Regionaalarengu Partnerid

SA Anti Liew ja Hingehooldus

Eesmärk 1 tulemused:

2006. aasta jooksul koolitati kokku 17560 noort. Nendest:

- 12 334 5.-12. klasside õpilast,
- 3 281 kutsekoolide õpilast,
- 520 ajateenijat,
- 1 419 hoolekandeasutustes viibivat ja erivajadustega noort.
- noortele jagati 2006. aastal 81 199 kondoomi.

GFP esimesel perioodil (10.2003-09.2005) koolitati kokku 441 noortelt-noortele koolitajat. 2006. aastal jätkus antud noortega võrgustikutöö ja ürituste korraldamine. 2006. aasta viimases kvartalis kuulus kolmes organisatsioonis noortelt-noortele koolitajate võrgustikku 242 inimest.

Noortelt-noortele koolitajatel oli kokku 17 818 nõustamiskontakti omasugustega, s.h. kontaktid noortega, kes osalesid noortelt-noortele koolitajate poolt korraldada aidatud ennetustegevuslikel üritustel.

GFP 2006. aasta meediakampaania sihtrühmaks olid eesti ja vene keelt kõnelevad 19-29 aastased noored. Kampaania sõnumiks oli „Iga päev saab Eestis kaks inimest HIV-nakkuse. Ära osale loosimises – kasuta kondoomi“. Kampaania raames olid tänavatel plakatid (4 linnas kokku 198 plakatit), klipid kolmes telekanalis (kokku näidati klippe 176 korral) ning klipid 5 raadiokanalis ja 4 internetiportaalis. 21.mail 2006 (AIDSi mälestuspäeval) viidi Tallinnas ja Ida-virumaal läbi temaatilised eriüritused. Kampaaniat märkas 77% sihtrühmast.

Eesmärk 2

Süstivate narkomaanide riskiv käitumine (süstimisel ja seksuaalsuhetes) on vähenenud.

Meetmed

- süstlavahetus koos nõustamise ning kondoomide ja infomaterjalide jagamisega
- metadoon-asendusravi

Lepingupartnerid, kes vastutavad süstlavahetuspunktides tegevuste läbiviimise ja tulemuslikkuse eest:

Organisatsioon	SVP-de arv	SVP-de liik	
MTÜ Convictus Eesti	4	1 stats, 3 väljatööd	Kokku on 2006 aasta lõpus 26 SVP-d: 10 statsioonarset, 16 väljatööd.
MTÜ "Me aitame Sind"	5	1 stats, 4 väljatööd	
MTÜ Narva Narkomaanide ja Alkohoolikute Rehabilitatsioonikeskus „Sind ei jäeta üksi“	12	4 stats, 8 väljatööd	
MTÜ AIDSi Tugikeskus	3	2 stats, 1 väljatööd	
OÜ Corrigo	2	2 väljatööd	

Eesmärk 2 tulemused:

2006. aastal toimus süstlavahetusse kokku:

- 152 404 külastust (98 879 Ida-Virumaa punktides ja 53 525 Tallinnas).
- Neist 2 640 olid esmakülastused (1 795 esmakülastajat Ida-Virumaal ja 845 Tallinnas).
- Välja jagati üle 1,6 miljoni süstla (neist 1 163 028 Ida-Virumaal ja 443 961 Tallinnas) ja üle 530 000 kondoomi (neist 396 665 Ida-Virumaal ja 134 837 Tallinnas).
- Ühe külastuse kohta jagati keskmiselt 10,5 süstalt ja 3,5 kondoomi.
- Peale kasutamist tõid süstlavahetuse kliendid punktidesse tagasi 51% välja jagatutest.

Lepingupartnerid, kes vastutavad metadoon asendusravi teenuse osutamise eest:

- OÜ Corrigo (Jõhvi, Kiviõli)
- OÜ Narva Sõltuvuste Ravikeskus (Narva)
- OÜ Aasa Kliinik (Sillamäe, alates mai 2006)
- OÜ Tervisekeskus Elulootus (Tallinn)
- AS Wismari Haigla (Tallinn, alates veebruar 2006)

Metadoon asendusravi said 2006. aasta lõpus 602 inimest – 419 Ida-Virumaal ja 183 Tallinnas.

68% neist olid HIV-positiivsed inimesed.

Eesmärk 3

Prostitutsiooni kaasatute riskiv seksuaalkäitumine on vähenenud.

Meetmed

- Prostitutsiooni kaasatutele tervishoiuteenuste pakkumine (testimine HIV-le ja STLI-le, STLIde ravi) ja nõustamine
- Päevakeskus prostitutsiooni kaasatutele (kuni 30.09.2005)
- Mõlema teenusega kaasnevalt kondoomide, lubrikantide ja infomaterjalide jagamine

Lepingupartnerid, kes vastutavad tegevuste läbiviimise ja tulemuslikkuse eest:

OÜ Tervisekeskus Elulootus

MTÜ Eluliin

Eesmärk 3 tulemused:

2006. aastal külastati prostitutsiooni kaasatutele suunatud tervishoiuteenust osutavat keskust kokku 1 068 korral ning esmakülastajaid oli 511.

MTÜ Eluliin nõustamisteenust kasutati 2006. aasta jooksul 572 korral.

Sihtrühmale jagati aasta jooksul 44 288 kondoomi ja 33 822 lubrikanti.

Eesmärk 4

Ei toimu HIV-nakkuse vanglasisest levikut.

Meetmed

- Tugirühmad HIV-i nakatunud süüdimõistetutele
- Individuaalsed konsultatsioonid ja infotunnid kinnipeetavatele
- Kondoomide, lubrikantide ja infomaterjalide jagamine

Lepingupartnerid, kes vastutavad tegevuste läbiviimise ja tulemuslikkuse eest:

MTÜ Convictus Eesti

Tallinna Vangla (vahendite jagamine vanglatesse läbi keskapteegi)

Eesmärk 4 tulemused:

Kõigis kuues vanglas (Ämari, Viljandi, Murru, Tallinna, Tartu, Harku) tegutseb 2006. aasta lõpu seisuga kokku 20 tugirühma. 2006. aasta detsembri lõpu seisuga kuulus tugigruppidesse 314 kinnipeetavat. Kolme tegutsemisaasta jooksul (2004–2006) on tugirühmadesse olnud haaratud kokku 673 kinnipeetavat.

Aasta jooksul toimus 811 individuaalset konsultatsiooni kinnipeetavatele ning HIV/AIDS-i, narkomaania ja sellega seotud teemalistes infotundides osales 3 431 inimest.

Sihtrühmale jagati 13 766 kondoomi.

Eesmärk 5

Meestega seksivate meeste riskiv seksuaalkäitumine on vähenenud.

Meetmed

- Gay ja Lesbi Infokeskuse teenuste osutamine
- Kondoomide, lubrikantide ja infomaterjalide jagamine

Lepingupartner, kes vastutab tegevuste läbiviimise ja tulemuslikkuse eest:

MTÜ Eesti Gayliit

Eesmärk 5 tulemused:

2006. aasta jooksul külastati Gay ja Lesbi Infokeskust 965 korral. Lisaks jagatakse informatsiooni ka telefoni ja e-kirja teel – aasta jooksul vastavalt 1 436 ja 2 740 korral. Kondoome, lubrikante ja infomaterjale jagatakse nii infokeskuses kui ka kõigis gay-orientatsiooniga klubides ja baarides. Kokku jagati 99 400 kondoomi ja 106 550 lubrikanti.

Eesmärk 6

HIV-nakatunud inimeste elukvaliteet on paranenud.

Meetmed

- Tervisliku seisundi jälgimine ravikindlustamata HIV-positiivsetele isikutele
- Antiretroviirus ravimite ost
- Pühho-sotsiaalsed tugiteenused HIV-positiivsetele inimestele

Lepingupartnerid, kes vastutavad HIV positiivsete inimeste tugiteenuste korraldamise ja tulemuslikkuse eest:

MTÜ Eesti HIV Positiivsete Ühendus ESPO

MTÜ Narva Narkomaanide ja Alkohoolikute Rehabilitatsioonikeskus „Sind ei jäeta üksi“

MTÜ AIDS-i Ennetuskeskus

OÜ Corrigo

MTÜ Convictus Eesti

MTÜ Me aitame Sind (alates juuni 2006)

MTÜ Eesti HIV Positiivsete Võrgustik (alates november 2006)

Lepingupartnerid, kes vastutavad tervishoiuteenuste osutamise eest:

AS Lääne-Tallinna Keskhaigla

SA Narva Haigla

SA Ida-Viru Keskhaigla

SA Tartu Ülikooli Kliinikum

Eesmärk 6 tulemused:

2006. aasta lõpus kuulus tugirühmadesse kokku 188 inimest (2005. aasta lõpus oli see arv 136). Tugirühmades toimuvad umbes kord nädalas grupitööd ning lisaks individuaalsed nõustamised (psühholoogilised, sotsiaalsed, meditsiinilised, juriidilised konsultatsioonid). Tugirühmadega tegelevad organisatsioonid teostavad ka tugirühmadesse mitte kuuluvate HIV-i nakatunud inimeste ja nende lähendaste nõustamist. 2006. aasta jooksul viidi selliseid konsultatsioone läbi 1 130.

Ravikindlustamata HIV-i nakatunud inimesi oli aasta lõpul nelja haigla infektsionistide juures arvel kokku 416.

2006. aasta jooksul lisandus 195 tervise jälgimisel käivat ravikindlustamata HIV-i nakatunud inimest.

Antiretroviirus ravi said aasta lõpu seisuga 500 inimest. Üle poole ravimite maksumusest kattis GFP.

Eesmärk 7

Partnerorganisatsioonide institutsionaalne suutlikkus on tõusnud.

Antud eesmärgi alla kuulub koolituste, seminaride ja supervisioonide korraldamine programmi partnerorganisatsioonidele. Lisaks toimub antud eesmärgi ressursside raames ka

programmi koordineerimine Tervise Arengu Instituudis ning tegevuste ja nende tulemuste monitooring ja hindamine.

Eesmärk 7 tulemused:

2006. aastal on GFP partnerorganisatsioonidele toimunud järgmised üritused:

- 2006. aasta 1 kvartal: koolitus vere teel levivate infektsioonide kohta, 1 meeskonnatöö koolitus, 2 infopäeva süstivate narkomaanidega tegelevatele organisatsioonidele ja 1 infopäev prostitutsiooni kaasatutega tegelevatele organisatsioonidele, 7 supervisiooni.
- 2006. aasta 2 kvartal: koolitus HIV-nakatunutele tugiteenuseid osutavatele organisatsioonidele, 2 supervisiooni
- 2006. aasta 3 kvartal: 2 koolitust Microsoft Exceli kasutamiseks (Tallinnas ja Jõhvis)
- 2006. aasta 4 kvartal: 1 koolitus teemal HIV/AIDS Eestis (Lääne-Tallinna Keskhaiglas), 1 koolitus süstlavahetuspunktide tööpõhimõtete teemal, 1 supervisioon.

KOKKU viidi läbi 7 koolitust, 4 infopäeva ja 10 supervisiooni.

Monitooringu ja hindamise raames teostatud andmekogumine ja analüüsid 2006. aastal:

- HIV-i nakatunud inimeste elukvaliteedi uurimus 2005-2006
- Lastekodude ja hoolekandeesutuste noorte HIV/AIDSi teemalise koolituse eel- ja järelküsitlus
- Ajateenijate HIV/AIDSi teemalise koolituse eel- ja järelküsitlus
- Kutsekoolide õpilaste HIV/AIDSi teemalise koolituse eel- ja järelküsitlus
- Kooliõpilaste HIV/AIDSi teemalise koolituse eel- ja järelküsitlus
- Meediakampania, kevad 2006
- Gay ja lesbi infokeskuse külastajate rahulolu küsitlus
- HIV/AIDSi ja narkomaaniaga seotud teadmised, hoiakud ja käitumine süüdimõistetute hulgas
- Prostitutsiooni kaasatute HIV-levimuse ja riskikäitumise uurimus
- HIV/AIDS ennetustegevus Eestis 2004-2005. aastal (trükiti raamat)
- Süstlavahetuspunktide esma- ja korduvkülastajate küsitlemine
- Tugirühma kuuluvate kinnipeetavate HIV/AIDSiga seotud teadmised, arusaamad ja tugirühma tegevuses osalemine
- Meditsiiniteenust osutavat keskust külastavate prostitutsiooni kaasatute küsitlus
- Igakuine teenuseostajate tegevusaruannete kogumine, kvartaalsed tegevuste tulemuste näitajate kokkuvõtted ning analüüsid.